

CONCLUSIONS SUBSEU

Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Racisme amb ulls de dones: impacte del racisme interioritzat i com afecta la vida de les dones

30/06/2026

CITILAB, Cornellà de Llobregat

COMISSIÓ DE TREBALL DEL CONGRÉS ON S'EMMARCA L'ACTIVITAT

Comissió de RACISME.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT (objectiu, què s'ha fet, participació, etc.)

Activitat que ha format part de les Tardes de la Universitat, dins la XVII Universitat d'Estiu de les Dones, que ha tingut lloc a Cornellà la setmana del 29 de juny al 3 de juliol al Citilab.

L'objectiu principal era oferir una fotografia actual de com el racisme i el gènere s'entrecreuen (interseccionalitat) per generar formes de discriminació úniques i intensificades, on les dones racialitzades pateixen una doble opressió. Analitzar i prendre consciència del nostre propi racisme interioritzat per tal d'identificar-lo i així

Xerrada a càrrec d'Adriana Torroella, que va estudiar Educació Social a la Universitat de Barcelona i va fer un postgrau de Creació de projectes socials i gestió d'ONGs. Va treballar a diferents entitats relacionades amb la protecció a la infància i la joventut, com la cooperativa ISOM i la Fundació Germina. Paral·lelament, va començar a gestar "*Fahafahana*", que en malgaix (la llengua de Madagascar i també gentilici) vol dir «llibertat». A més, és autora de la guia docent antiracista "*Mainty*" (2020), ha col·laborat en la guia "*Interculturalidad Crítica y Antirracismo*" (RedEC, 2023) i també en els llibres "*Llavors. Som la regeneració*" i "*Migrants*" (Savanna Books, 2021 i 2024, respectivament). L'any passat va comparèixer davant del Grup de Treball sobre l'Assetjament Escolar, del Parlament de Catalunya.

Han assistit un total de 54 persones.

- Situar el feminisme i els drets de les dones al centre de l'agenda política i social.
- Visibilitzar les violències masclistes presents en tots els àmbits de la vida de les dones i les nenes. Promoure el treball en xarxa d'agents polítics, econòmics i socials, com a element clau per a l'assoliment de la plena igualtat de drets i oportunitats de les dones.
- Analitzar el context en el qual es produeixen les desigualtats de gènere.
- Analitzar els reptes i les oportunitats de les dones.
- Establir aliances feministes intergeneracionals, amb especial atenció a les dones joves i les dones grans, passat, present i futur del moviment feminista.
- Crear espais de participació i coneixement feminista.
- Fomentar el debat crític i la participació de la ciutadania. Afermar les xarxes de sororitat.

- Oferir una aproximació sobre racisme i gènere. La importància de la interseccionalitat.
- Analitzar i prendre consciència del nostre propi racisme interioritzat per tal d'identificar-lo i així millorar les nostres actuacions envers les persones.

CONCLUSIONS (principals idees i propostes)

El punt de partida inicial de la conferència va ser el d'identificar els prejudicis i estereotips que tenim com a ciutadania envers el racisme. La importància de reconèixer aquest fet des del propi racisme, ja que sovint aquestes actuacions es converteixen en situacions de discriminació.

També cal fer èmfasi en la relació existent entre racisme i masclisme ja que ambdós són sistemes de dominació que comparteixen arrels en ideologies de supremàcia i jerarquització que s'alimenten mútuament i s'entrecreuen, donant lloc a formes de discriminació greument agreujades. Al llarg de tota l'exposició la ponent ha presentat imatges artístiques (versions d'imatges clàssiques amb persones racialitzades) com a exemple per canviar i qüestionar imaginaris.

Criteris que fa servir el racisme en l'actualitat:

- Existeixen grups referents a la societat que exerceixen racisme o que inciten a exercir-lo.
- Genera situacions de discriminació.
- Tracte injust i discriminació.
- Sistema de poder estructural.

Es pot dir que en aquest moment i en aquest context (any 2026 a Catalunya) tenim racisme visible cap a la població musulmana, gitana i negra. D'una banda, és més complex perquè hi ha més diversitat racial, cultural i d'orígens en quantitat que en altres comunitats menys metropolitanes. També cal afegir que venim d'un passat racista i que aquest, el tenim interioritzat i que el racisme no és només un acte d'odi aïllat, sinó un fenomen amb múltiples capes.

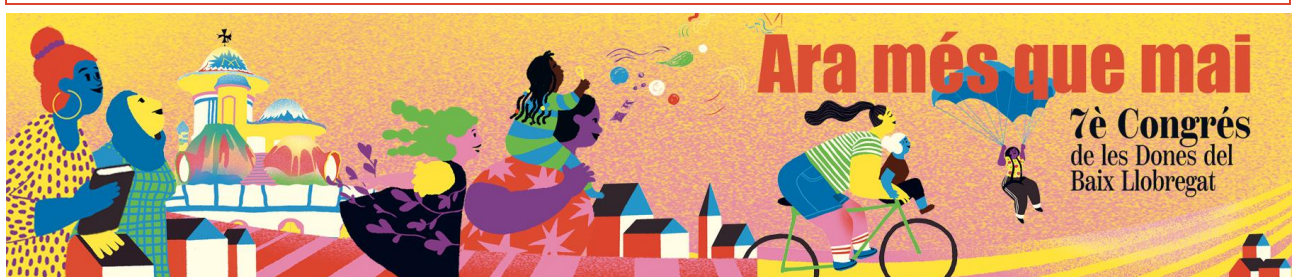
Tipus de racisme que trobem actualment:

Racisme institucional: Lleis, polítiques i pràctiques d'institucions (governos, bancs, escoles) que perpetuen la desigualtat. Exemple: Lleis d'estrangeria restrictives o controls policials basats en el perfil racial.

Racisme estructural: El sistema històric, cultural i econòmic global que manté les persones racialitzades en desavantatge. Exemple: La falta de representació de persones no blanques en llocs de poder i la concentració d'aquestes en feines precàries.

Racisme social (o cultural): Prejudicis, llenguatge, tradicions i imaginaris col·lectius d'una societat que consideren una cultura superior a una altra. Exemple: Acudits racistes normalitzats, reaccions de desconfiança al carrer o cànons de bellesa exclusivament eurocèntrics.

Racisme interpersonal: Expressions de racisme que ocorren directament entre persones en el seu dia a dia. Exemple: L'ús d'insults racistes, comentaris condescendents o negar el lloguer d'un pis a algú pel seu origen.

Racisme personal o interioritzat: L'assimilació inconscient dels prejudicis racistes de la societat per part de les pròpies persones que els pateixen. Exemple: Sentir vergonya de la pròpia llengua materna, dels trets físics o creure de manera inconscient que el patró blanc és el correcte.

Existeix una relació entre el racisme i la sexualitat, amb la hipersexualització de les dones racialitzades al llarg del temps. I també cal assenyalar la precarització de les cures i el racisme que estan directament lligats a través d'un fenomen estructural conegut com a "cadenes globals de cures". Aquest concepte descriu com els països del Nord global (com Espanya) deleguen les feines de neteja i atenció a persones dependents en dones migrants del Sud global, creant una divisió del treball totalment racialitzada.

Manifestacions pròpies del racisme:

Avergonyir-se dels orígens.

Rebutjar la pròpia racialitat.

Evitar relacionar-se amb iguals.

Pensar que només cal esforçar-se més.

Normalitzar prejudicis racistes.

Síndrome de la impostora.

Què podem fer nosaltres?

Actualment identifiquem moltes situacions de racisme (augment dels discursos racistes per part de l'extrema dreta, augment dels conflictes bèl·lics...).

La nostra actuació és important, els gestos per petits que siguin poden ajudar a reduir el racisme:

Canviem la manera com mirem la gent, identifiquem el racisme en nosaltres i actuem amb petits gestos: un somriure cap a la meva veïna nouvinguda, preguntar com es troba, si necessita res, expressar el que sento...

Resum torn de paraules:

- Es reflexiona sobre el racisme interioritzat, tot i ser persones conscienciades el pes dels estereotips continua sent gran.
- Poca participació de dones racialitzades en les activitats que es proposen. Revisar la comunicació i programes des d'aquesta perspectiva.
- Exemples de situacions de racisme.
- Les dones sempre estan i han estat sotmeses a judici, per raça, edatisme...

Un cop acabada la conferència, algunes participants van participar en el taller d'afrodansa (dansa en comunitat) impartit per AFROJAM on es van poder treballar també conceptes relacionats amb la sororitat, l'autocura del propi cos, el tractament de les emocions a través del cos, i el coneixement de la dansa de les dones negres.

